

Karszt- és Barlangkutató TÁJÉKOZTATÓ

1971

2

Belső használatra!

Kiadja: A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, VI., Gorkij fasor 46-48.

Felelős szerkesztők: Dr. Dénes György és Székely Kinga
Készült: 600 példányban
2472-MTESZ Hny. Bp.

A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT KÖRLEVELE

Az elektronikus változatot készítette: Dr. Nyerges Miklós, 2002.
Lapolvasás: Szent Tamás

- 1 -

DUDICH ENDRE **1895-1971**

1971. február 5-én váratlan és tragikus gyorsasággal veszítettük el szeretett díszelnökünket, Dudich Endre professzor akadémikust, aki rövid szenvedés után elhunyt. Elvesztettük benne legkedvesebb pártfogónkat, aki szerető gondoskodással képviselte mindenkor a magyar barlangkutató ügyét, támogatta a fiatal generáció tudományos kutatásait, vezette munkálatait. Mint ember a legnemesebb vonásokkal tűnt ki példaként a fiatalabbak előtt. Sohasem hivalkodott, inkább palástolta szerénységével azokat a nagy tudományos eredményeket, amelyeket kortársai és tanítványai szerte a világon a produkciós biológia, a barlangbiológia és az állatrendszerrel vonalán jól ismertek, elfogadtak és tovább is fejlesztettek. Saját eredményeinek bőséges tárházából csak azokat az újszerű tudományos munkahelyeket, műhelyeket emlegette mégis szívesen, amelyek az Ő saját alapításai, az irányt is meghatározó és tudományos célok felé is mutató középpontok voltak, mint az Aggteleki Barlangbiológiai Kutatóállomás és a Duna-kutató Állomás.

Dudich Endre professzort bár sajnálatosan nagyon hamar elvesztettük, de munkái, tanításai, szellemi hagyatéka köztünk maradnak és jóságos lelkületét tükröző szerény mosolya, szelíd emberi vonásai mindig élni fognak azok körében, akik ismerték és vele dolgoztak vagy a keze alatt nőttek fel.

Dr. Láng Sándor

- 2 -

Dr. Dudich Endre barlangbiológiai munkásságáról

Dr. Dudich Endre a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Állatrendszertani Tanszékének vezető professzora, a Magyar- Karszt- és Barlangkutató Társulat díszelnöke 1971. február 5-én elhunyt.

Középiskolás korában kezdett zoológiával, bogárgyűjtéssel foglalkozni. Egyetemi tanulmányait az első világháború megszakította, de a bogárgyűjtést katonaként az olasz harctér barlangjaiban is folytatta. A háború után, egyetemi tanulmányait befejezve, 1919-ben a Magyar Nemzeti Múzeum Állattárának tudományos munkatársa lett. 1925-ben egy évig Nápolyban dolgozott, a „Stazional Zoologica”-ban. 1928-1929. években megkezdte az aggteleki Baradla-barlang biocönológiai szempontból való feldolgozását. A barlangban havonta rendszeres megfigyeléssorozatokot és gyűjtéseket végzett és így a Baradla addig ismert 42 állatfajának számát 262-re sikerült emelnie. Sok más nagyszerű eredménye mellett 1959-ben megszervezte a baradlai Barlangbiológiai Állomást és annak földalatti laboratóriumát. A Baradla faunájáról német nyelven írt majdnem 300 oldalas munkája 1932-ben jelent meg Németországban. Ugyanakkor a Magyar Természettudományi Társulat kiadásában magyar nyelven is megjelent egy tudományos értékű, de népszerűen megírt műve a Baradláról. Barlangbiológiai munkájának eredményeképpen az 1934-ben kiadott két kötetes „Animalium Cavernarum Catalogus” előszavának megírására a szerkesztő szintén őt kérte fel. 1933-ban a Budapesti Tudományegyetem Állatrendszertani Tanszékének professzorává nevezték ki. 1932-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1942-ben rendes tagjává választotta. A Magyar Barlangkutató Társulatnak 1927-től megalakulásától választmányi tagja, az újabban szervezett Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatnak pedig 1958-tól elnöke, majd díszelnöke volt. Társulatunk elsőként tüntette ki a barlangtani tudományos eredmények elismerésére alapított Kadic Ottokár emlékéremmel és a tiszteleti tagsággal.

Dr. Dudich Endre professzor a magyarországi tudományos barlangkutató nésztor, munkásságával és maradandó eredményeivel kitörölhetetlenül beírta nevét a speleológia történetébe.

Schönviszky László

- 3 -

Dr. VENDL ALADÁR 1886-1971

Dr. Vendl Aladár a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, Kossuth-díjas, ny. műegyetemi tanár 1971. január 9-én elhunyt.

Dr. Vendl Aladár a Budapesti Tudományegyetem elvégzése után működését a Műegyetemen mint tanársegéd 1908-ban kezdte. 1912-ben mint geológus a Magyar Állami Földtani Intézethez került, de 1926-ban már újból a Műegyetemen találjuk, ahol dr. Schafarzik Ferenc nyugalomba vonulása következtében megüresedett ásvány-kőzettani tanszék előbb helyettes, majd 1927-től mint nyilvános rendes tanára lett. Vendl Aladár rendkívül gazdag tudományos és irodalmi működést fejtett ki. 1942-ben Mauritz professzorral együtt az Ásványtan, 1951-52-ben pedig egyedül a Geológia két kötetes egyetemi tankönyvet írta meg. Számos munkája közül a Szebeni-havasokról szóló monográfiáját kell megemlítenünk, mellyel a Magyarhoni Földtani Társulat Szabó-emlékérmét és az Akadémia nagy díját nyerte el. 1923-ban a Magyar

Tudományos Akadémia levelező, majd 1931-ben rendes taggá választotta. A barlangkutatás terén a Magyarhoni Földtani Társulat kebelében 1910-ben alakult Barlangkutató Bizottságnak, majd később pedig a Barlangkutató Szakosztálynak alakulásától tagja. Úgyszintén az 1927- ben létrejött Magyar Barlangkutató Társulatnak, illetve választmányának is mindvégig hűséges tagja volt. Emlékét tehát a magyar barlangkutatók is mindenkor kegyelettel őrzik.

Schönviszky László

Lakatos László emléktábla avatása

Az elmúlt évben barlangkutatás közben szenvedett sérülése miatt elhunyt Lakatos László emlékét egyesülete a Budapesti Vörös Meteor SK emléktáblával örökítette meg, amit korábbi munkahelyén a Pálvölgyi-barlangban helyeztek el. A táblaavató ünnepségen a nagy létszámban megjelent barlangkutatók előtt dr. Dénes György, Társulatunk főtitkára mondott emlékbeszédet, majd számos barlangkutató csoporttal együtt a Társulat is elhelyezte koszorúját az emléktábla alatt.

- 4 -

A Társulat szakbizottságainak vezetői 1971. január 11-én ülést tartottak, ahol megvitatták a Társulat 1971. évi munkatervét.

A Társulat elnöksége 1971. január 28-án ülést tartott. Dr. Láng Sándor elnök ismertette a Nemzetközi Földrajzi Unió Magyar Bizottsága elnökének levelét, melyben az Európai Regionális Konferencia sikeres magyarországi megrendezése érdekében felkéri Társulatunkat a konferencia keretén belül sorra kerülő Karsztmorfológiai Szimpózium megszervezésére és lebonyolítására. – Dr. Jakucs László elnökségi tagunk, a szimpózium elnöke ismertette a tervezett programot és javaslatot tett egy szervező bizottság létrehozására. Az elnökség dr. Jakucs László a szimpózium elnöke és dr. Balázs Dénes a szimpózium titkára mellé dr. Dénes György főtitkárt és Gádoros Miklós titkárhelyettesét választotta a bizottságba. – A megalakult bizottság a részletes program megbeszélésére 1971. február 4-re tűzte ki következő ülését. – A főtitkár tájékoztatta az elnökséget, hogy a Társulatnak az 1970. december 21-i titkársági ülésén kidolgozott 1971. évi munkatervet a szakbizottságok vezetői megvitatták és javaslataikkal kiegészítették. Az elnökség a Társulat 1971. évi munkatervét a szakbizottságok kiegészítésével elfogadta.

A Kartográfiai Szakbizottság 1971. február 3-án tartotta ülését, melynek napirendjén az áprilisban megrendezésre kerülő térképkiállítás előkészítése szerepelt.

A Karsztmorfológiai Szimpózium szervező bizottsága a Nemzetközi Földrajzi Unió Európai Regionális Konferenciájának szervezőivel 1971. február 4-én közös megbeszélést tartott, ahol részletesen kidolgozták a szimpózium szervezésének munkatervét.

A Társulat elnöksége 1971. február 15-én ülést tartott. A soron következő rendes évi közgyűlést március 7-re tűzte ki és elfogadta annak a főtitkár által javasolt napirendjét. Határozatot hozott, hogy a tervezett Barlangterápiai Szimpózium lebonyolítására 1972 októberében kerül sor. – Gádoros Miklós titkárhelyettes beszámolt az elnökségnek a Karsztmorfológiai Szimpózium szervezésének előhaladásáról.

A Választmány 1971. március 7-én ülést tartott. Dr. Láng Sándor elnök üdvözlő szavai után dr. Dénes György főtitkár ismertette az elmúlt hónapok eseményeit. Javaslatot tett, hogy a választmány indítványozza a közgyűlésnek a társulati tagdíjak újbóli megállapítását. A választmány a javaslatot elfogadta.

Társulatunk 1971. március 7-én 11 órakor a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetének Székházában évi rendes közgyűlést tartott, az alábbi napirend szerint:

Elnöki megnyitó

Megemlékezés dr. DUDICH ENDRE díszelnökünkről és SZILVÁSSY ANDOR választmányi tagunkról

Főtitkári beszámoló

Gazdasági titkár referátuma

1970. évi zárszámadás

1971. évi költségvetés

Számvizsgáló Bizottság jelentése

Tiszteleti tag választása, kitüntető érmek adományozása

Elnöki zárszó

Dr. Láng Sándor elnök szeretettel köszöntötte a megjelenteket és megnyitotta a közgyűlést.

Megemlékezett a közelmúltban elhunyt

- Dr. Vadász Elemér akadémikusról, a Társulat Tanácsadó Testületének volt elnökéről,
- Dr. Vendl Aladár professzorról, a Barlangkutató Társulat régi tagjáról, aki mint a Műszaki Egyetem Ásvány-Földtani Tanszékének vezetője a magyar barlangkutatás lelkes támogatója volt,

- Dr. Mauritz Béláról, az ELTE Ásványtani Tanszékének nyugalmazott professzoráról, aki szakembereink nemzedékeit nevelte,
- Albert Béláról, Társulatunk egyik alapító tagjáról, aki mint a BETE számos feltáró kutatás részese volt.

Az elnök külön emlékbeszédben méltatta dr. Dudich Endre akadémikus, a Társulat tiszteleti elnökének munkásságát, aki a magyar és nemzetközi barlangbiológia kimagasló egyénisége volt.

Kesselyák Péter az elmúlt évben elhunyt Szilvássy Andor választmányi tagunkról emlékezett meg, felidézve az elhunyt aktív barlangkutatói és társulati munkásságát.

A jelenlevők az elnök felkérésére egy perces néma felállással adóztak az elhunytak emlékének.

A néma tiszteletadás után dr. Láng Sándor újra megnyitotta a közgyűlést és megállapította, hogy ez a közgyűlési ülés a megjelentek létszámára való tekintet nélkül határozatképes.

Ezután felkérte dr. Dénes György főtitkárt tartsa meg főtitkári beszámolóját.

A főtitkár beszámolójában áttekintést adott az előző évi rendes közgyűlés óta a Társulat életében bekövetkezett számottevő eseményekről, fejlődésről, eredményekről és a Társulat előtt álló feladatokról. A főtitkári beszámoló bővebb ismertetését külön közöljük.

A közgyűlés a főtitkári beszámolót egyetértő elismeréssel egyhangúlag tudomásul vette és határozatot hozott, amelyben felhatalmazta a Választmányt, hogy a társulati tagdíjat újból állapítsa meg, és pedig oly módon, hogy a tagok a jövőben a Társulat magyar nyelvű folyóiratát tagilletményként kapják meg és az eddigi tagdíj az illetménylap költségével emelkedjék.

- 7 -

A főtitkári beszámoló után Szilvássy Gyula gazdasági titkár ismertette a Társulat 1970. évi zárszámadását és 1971. évi költségvetését.

A gazdasági titkár jelentése után dr. Szatmáry Sándor előterjesztette a Számvizsgáló Bizottság jelentését, amely szerint a Bizottság a Társulat pénzkezelését megfelelőnek találta.

A Közgyűlés a Számvizsgáló Bizottság jelentése alapján elfogadta az 1970. évi zárszámadást és a Társulat 1971. évi költségvetését.

Dr. Dénes György az elnökség felhatalmazása alapján javaslatot terjesztett a Közgyűlés elé, hogy éljen alapszabály biztosította jogával és ez évben is adományozza egy tagnak a Társulat legmagasabb kitüntetését, a tiszteleti tagságot. Javasolta, hogy a közgyűlés ez évben ezzel a megbecsüléssel a most 70 esztendőes Schönviszky Lászlót tüntesse ki, aki több mint fél évszázada önzetlen munkása a magyar barlangkutatásnak.

A közgyűlés a javaslatot őszinte, meleg szeretettel, egyhangú lelkesedéssel fogadta el.

A Társulat Érem Bizottságának javaslata alapján a Közgyűlés Jamrik Károlynak a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat társelnökének a Társulat érdekében egy évtizeden át kifejtett önzetlen munkájáért a Herman Ottó-érmet, Dr. Láng Sándornak a földrajz tudományok doktorának, Társulatunk elnökének, az ország különböző karsztvidékein végzett kutatásairól publikált dolgozataiért és különösen kutatási eredményeinek szintézisét tartalmazó egyetemi jegyzeteiért a Kadić Ottokár-érmet,

- 8 -

Dr. Jaskó Sándornak a Társulat választmányi tagjának, az ország különböző karsztvidékein évtizedeken át végzett kutatómunkájának eredményeiért, különösen a Baradla-barlangban vezetése alatt elért kimagasló feltárási eredményekért, a Jósua-völgy felső szakaszának földtani térképezéséért és a Mátyáshegyi-barlang 1948. évi felmérésének és térképezésének irányításáért a Vass Imre-érmet adományozta.

A tiszteleti tagságról kiállított díszoklevél és a kitüntető érmek átadása után dr. Láng Sándor további eredményes munkát kívánva a közgyűlést bezárta.

A Társulat Barlangklimatológiai Szakbizottsága 1971. március 15-én szakmai vitaülést tartott.

Előadó: Gádoros Miklós mérnök

Tárgy: A barlangi hőmérséklet ingadozásairól

Az előadás elsősorban a felszíni és barlangi hőmérséklet ingadozások kapcsolatával foglalkozott. A kapcsolat asszimmetrikus, mert a hőközvetítő az áramló levegő. Befelé irányuló légáramlásnál a felszíni hőmérséklet hatása érvényesül, kifelé áramlásnál viszont csak a barlang belsejéből jövő levegő hat a bejárat szakaszban. Így pl. a Vass Imre-barlangban télen a bejárat környékét a beáramló hideg levegő hűti, nyáron viszont nem a felszíni hőmérséklet, hanem csak a 10°C-os barlangi levegő melegíti, így alakul ki a bejárat zónában, egy az átlagosnál alacsonyabb középhőmérsékleti hidegzsák. A barlang mélyén viszont magasabb a középhőmérséklet mint a felszínen, mert az már a semleges hőmérsékleti zónánál fekszik.

A szokásos hőközlési módoknál az ingadozás nagysága a távolsággal fordított exponenciális arányban változik (csökken). A mérések szerint a barlangokban általában ennél lassabb a csökkenés, tehát a barlang mélyén nagyobb az ingadozás, mint várható volna. Ennek valószínű oka az, hogy a barlangba beáramló

- 9 -

levegőt nem csak felmelegíteni kell. A hideg felszíni levegő nedvességtartalma ugyanis okvetlenül lényegesen kisebb mint a 10°C-os telített barlang levegője, s a nedvességtartalom pótlásához szükséges párolgás még a bejáratától távol is erős hűtő hatást fejt ki.

A rendelkezésre álló bel- és külföldi adatok feldolgozásának eredménye egy empirikus képlet, mely szerint az exponenciális hőmérséklet csökkenés formájában a távolságnál gyökös korrekciót kell alkalmazni; az eddig feldolgozott esetekben a gyökkitevő 1,5 és 2,5 között volt.

A további feladat a tapasztalati képlet és a fizikai viszonyok közötti kapcsolat közelebbi tisztázása.

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, a Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a Magyar Hidrológiai Társaság és a Magyarhoni Földtani Társulat 1971. március 29-én 16 órakor a Magyar Hidrológiai Társaság előadótermében közös szakülést tartott.

Előadó: Dr. Böcker Tivadar tudományos oszt. Vez.

Tárgy: Beszámoló a Nemzetközi Hidrológiai Szövetség (IAH) karszthidrológiai Bizottságának svájci alakuló üléséről.

Az előadó a hazai karsztvízkutatás képviselőjeként részt vett a IAH Karszthidrológiai Bizottságának alakuló ülésén. Az előadás a tagországok beszámolóinak alapján ismertette a karsztvízkutatás nemzetközi eredményeit, továbbá az egyes országokban folyamatban lévő

kutatási témákat. A Bizottság elfogadott programja meghatározta a fő kutatási irányokat és a fokozott nemzetközi kooperáció kiépítésére törekedett. Az előadás vázolta a kutatási programból a hazai karsztvízkutatásra háruló feladatokat.

Az előadás anyagát, valamint a tagországok beszámolóit a résztvevők az ülés után nyomtatásban, teljes terjedelemben kézhez kapták.

- 10 -

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1970. évi munkájáról és eredményeiről

(Az MKBT 1971. március 7-i közgyűlésén elhangzott főtítkári beszámoló ismertetése)

Társulatunknak a MTESZ tageszetei közé, majd a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó Tudományos egyesületek sorába történt felvétele érezte kedvező hatását a taglétszám alakulására és a tagság összetételének a szakemberek és tudományos dolgozók irányába történt eltolódása vonalán is. Életbe lépett új alapszabályunk. Területi Osztályunk alakult Miskolcon.

A Társulat vezető szervei rendszeresen és egészben véve jól látták el feladataikat, amit a Társulat tartalmi-szakmai munkájának fellendülése igazol.

Szabbizottságaink többsége szaküléseket, vitaüléseket szervezett, amelyek az illető szakterület élő, aktuális problémáit tárgyalták. Kiemelte a főtítkár a Karszthidrológiai Szabbizottság lendületesen beindult munkáját és a Dokumentációs Szakosztály kataszterezési, bibliográfiai és térképezési bizottságainak aktív tevékenységét. Rendszeresen sor került az elmúlt évben a szélesebb nyilvánosság számára rendezett előadólések megtartására is.

Várbarlangi kiállításunk iránt nagy az érdeklődés, sok ezren keresték fel az elmúlt év folyamán. Köszönet illeti az ott szervező munkát végző lelkes kollektívát. Előkészítés alatt áll barlang térképezési házi-kiállításunk megrendezése is.

Kiadványaink lemaradását folyamatosan behoztuk. Évkönyvünk következő kötetét, valamint a Karszt és Barlang két számát már kiszedte a nyomda, a közeljövőben megjelennek. A szerkesztőbizottságok már az ezt követő számokon dolgoznak. Tájékoztatónk az elmúlt évben hat alkalommal jelent meg, ismertetve a következő időszak társulati programját és a barlangkutató újabb híreit.

- 11 -

Kutatócsoportjaink eredményeiről is rendszeresen beszámolt a Tájékoztató. Csak példaképpen utalt a beszámoló a Bükkben, a Baradlában, az Alsóbarlangban és a Vecsembüki-zsombolyban elért feltárási eredményekre. Karszthidrológus kutatóink a Dunántúli-középhegységben, a Bükkben, a Jósvalói Kutatóállomás térségében és az Alsóhegyen érték el figyelemre méltó eredményeket, paleontológus kutatóink pedig az Esztramoshegy karsztos üregeiben és így sorolhatnám a karsztot és a karsztban kutató tagtársaink nagyszerű eredményeit, amik számára a Társulat szakülései és kiadványai biztosítanak nyilvánosságot.

Barlangi Mentőszolgálatunk segítségét az elmúlt évben is több ízben vették igénybe a hatóságok és mentőszolgálatosaink minden esetben becsülettel helytálltak.

Nemzetközi kapcsolataink kedvezően fejlődtek. Az 1970-ben megrendezett nemzetközi barlangtani konferenciák közül Szlovákiában három, az NDK-ban kettő és Kubában egy tagtársunk képviselte a magyar barlangkutatókat. Számosan voltak hosszabb-rövidebb külföldi tanulmányutakon is. Tevékenyen részt veszünk a Nemzetközi Szpeleológiai Unió szakbizottságainak munkájában, a Nemzetközi Szpeleoterápiai szakbizottság Társulatunk szervezésében Magyarországon tervez nemzetközi szimpóziumot rendezni 1972 őszén.

A Nemzetközi Földrajzi Unió Európai Regionális Konferenciája kapcsán 1971 augusztusában Karsztmorfológiai Szimpózium rendezésére is sor kerül, ennek szervezésére és bonyolítására is Társulatunkat kérték fel.

Munkánkhoz fontos útmutatásokat nyújtottak a MTESZ munkájának javításáról hozott párthatározat és legutóbb a X. Pártkongresszus határozatai. Társulatunk elnöksége és választmánya a párthatározat szellemében kidolgozta tennivalóit. A főtítkár ezután részletesen ismertette a választmány által megerősített elnökségi határozatot és annak végrehajtása során eddig elért eredményeket.

- 12 -

Külön foglalkozott a főtítkár a Társulat gazdasági helyzetével és a kiadásoknak a nyomdai költségek többszörösére emelkedése és a postai díjak drágulása folytán történt jelentős emelkedésével. A Társulat vezetőszervei lépéseket tettek a bevételek növelésére, de kívánatosnak látszik, hogy más egyesületekhez hasonlóan a Társulat is illetménylapként adja tagjainak magyar nyelvű folyóiratát és annak költségével a tagsági díjat megemelje

A főtítkár köszönetet mondott mindazon szervezeteknek, amelyek a Társulat problémáinak megoldásában segítséget nyújtottak, különösen a KFH-nak, OTVH-nak és OVH-nak, valamint a BKI-nek, MÁFI-nak és VITUKI-nak. Kifejezte a Társulat köszönetét a Bányai Dolgozók Szakszervezetének, amely az MTESZ székház felépüléséig is helyiséget biztosít a Társulat irodája számára.

Külön köszönetet mondott a MTESZ vezető szerveinek és személy szerint a közgyűlésen is jelen lévő főtítkárhelyettesnek azért a támogatásért, amit a MTESZ rendjébe való – egyáltalában nem könnyű – beilleszkedés kapcsán a Társulatnak eddig nyújtott és kérte további segítségét.

Végezetül köszönetet mondott a főtítkár irodánk önfeláldozóan tevékeny dolgozóinak, a Társulat minden lelkes tagjának, különösen aktívainknak, akiknek önzetlen munkája élteti és viszi előre a magyar karsztkutatók ügyét. A Társulat továbbra is kéri, igényli mindnyájuk segítségét, munkájukhoz pedig erőt, egészséget és jó szerencsét kíván.

Dr. Dénes György

- 13 -

MEGHÍVÓ A TÁRSULAT RENDEZVÉNYEIRE

1971. április 26.

Csekő Árpád

17 óra

Kapcsoló áramkörök a karsztkutatásban

május 4.

Szenthe István

17 óra

Biztonságtechnikai ismeretek I. rész

május 11.

Szenthe István

17 óra:

Biztonságtechnikai ismeretek II. rész

május 17.

Maucha László

17 óra

Az árapályhatás szerepe a karsztforrások vízhozam változásaiban

május 18.

Szenthe István

17 óra

Biztonságtechnikai ismeretek III. rész.

Az előadások helye: MKBT Titkárság, Budapest, VI., Gorkij fasor 46-48. III. em.

április 27-től május 1-ig Barlangtérkép kiállítás

megnyitó: 1971. április 27. 18 óra

nyitvatartási idő: minden nap 9-től 18 óráig

helye: Budapest, VIII., Kun Béla tér 2. ELTE, TTK. Földrajzi Tanszéke

A Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Csoportjának Hidrogeológiai Szakosztálya a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Miskolci Területi Osztályával közösen előadóülést rendez Miskolcon az alábbi programmal:

április 28.

Maucha László

16 óra 30 perc

Az árapályhatás szerepe a karsztforrások vízhozam változásaiban

KÖZLEMÉNYEK

A Karszt és Barlang szerkesztőségének közleménye

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat vezetőségének határozata értelmében a Karszt és Barlang munkatársai részére a kiadványban megjelent dolgozataikról az 1966. II. számtól kezdődően 25 darab, nyomtatott borítólapal ellátott különnyomatot biztosítunk.

Azok az íróink, akiknek az 1966. II. számot megelőzően dolgozataik jelentek meg és azokról borítólap nélkül különnyomatot kaptak, amennyiben még szükségünk van rá, korlátolt számban szintén igényelhetnek borítólapokat cikkeik bekötéséhez.

Szerkesztőség

Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának közleménye

A belgrádi Ifjú Kutatók Klubjának speleológiai szakosztálya közölte Társulatunkkal, hogy szívesen létesítene levelező kapcsolatot magyarországi barlangkutatókkal, vagy csoportokkal esetleg eszperantó nyelven is. Levélcím: Tibor Sekelj, Pop Lukina 1. Beograd, Jugoszlavia.

Műszaki és Biztonsági Bizottság közleménye

A Bizottság 1971. május 4-én előadás sorozatot indít a kötékezés és biztosítás módszereiről. A részletes program megbeszélésére az első előadás folyamán kerül sor.

- 15 -

KÜLFÖLDI BIBLIOGRÁFIAI FIGYELŐ

II. rész

Jelen összeállításunkban a következő kiadványok jelentősebb cikkeit soroljuk fel:

Die Höhle, 1970. 3. és 4. füzet

Grottan, 1970. 1., 2. és 3. füzet

Mitteilungen des Verb. Deutscher Höhlen- und Karstforscher, 1970. 3/4.

Helictite, 1970. Vol. 8. No. 2.

Naše Jame, 1968. 10., 1969. 11.

Spelunca, 1970. No. 1.

Stalactite, 1970. No. 1.

Atti e memorie della Commissione Grotte „E. Boegan”. Vol. IX. 1969.

The Transactions of the Cave Research Group of Great Britain, Vol. 12. No. 4. 1970.

GEOSZPELEOLÓGIA

Burke, A. R.: Deposition of stalactitic and related forms of peat: genesis and bacterial oxidation. (Cseppköves és tőzeges képződmények genetikája). – Transact. of the Cave Res. Group of Gr. Br. Vol. 12. 1970. No. 4. pp. 247–258.

D' Ambrosi, C.: Il Carso in generale e il Carso in particolare a proposito di un nuovo metodo de ricerca sull' origine ed evoluzione dei fenomeni carsici. (A Karszt általában és különösen; új módszer a karsztjelenségek eredetének és fejlődésének kutatására.) Atti e Memorie della Comm. Grotte „E. Boegan”, 1969. Vol. 9. Trieste, pp. 25–32.

Drew, D.: Limestone solution within the East Mendip area, Somerset. (A mészkő oldódása a somerseti East Mendip területen). – Trans. of the Cave Res. Group of Gr. Br., Vol. 12. 1970. No. 4. pp. 259–270.

- 16 -

Gams, I.: Novejsa merjenja rati kapnikov v Postojnski jami. (Új mérések a cseppkövek növekedésére vonatkozólag és meteorológiai megfigyelések a Postojna-barlangban). – Naše Jame, 10. 1968. Ljubljana, 1969. No. 1-2. pp. 33–35.

Glazek, J.: Remarks on the Development of Karst Morphology in the Tropics and on the Role of Factors Controlling Karst Development. (Megjegyzések a trópusi karsztfelődéshez és a karszton uralkodó tényezők szerepéhez.) – Bull. de l' Acad. Pol. de Sci., Géol. et Géogr. Vol. XVIII., No. 2. 1970. pp. 95–101.

Gospodarič, R.: Speleoloski procesi v Postojnski jami iz mlajsega pleistocena. (Szpeleológiai fejlődés a Postojna-barlangban a felső pleisztocénban). Naše Jame, 10. 1968. Ljubljana. 1969. No. 1-2. pp. 37–46.

Gospodarič, R. – Grobelsek, E.: O limonitnih prodnikih na Postijskem krasu.) Limonitgyöngyök a Postojna-karszton). – Naše Jame, 11. 1969. Ljubljana, 1970. pp. 83–88.

Habe, F.: Jamsko mleko v Breznu za Hramom v Hrusici. („Hegyi tej” képződmény a Brezno za Hramom-barlangban, Hrusica-hegység.) Naše Jame, 11. 1969. Ljubljana, pp. 73–82.

Halliwell, R. A.: An elementary study of the cave morphology and seepage in the Rayfad-Pollnacrom system, Northern Ireland. (Szpeleomorfológiai és szivárgási elemi vizsgálatok az észak-írországi Reyfad-Pollnacrom-barlangrendszerben). – Trans. of the Cave Res. Group of Gr. Br., Vol. 12. 1970. No. 4. pp. 271–282.

Kempe, S.: Beiträge zum Problem der Speläogenese im Gips unter besonderer Berücksichtigung der Unterwasserphase. (Adalékok a gipsz szpeleogenetikai problémáihoz, különös tekintettel a mélységi vizekre.) – Die Höhle, Vol. 21. 1970. No. 3. pp. 126–134.

Miotke, F. D.: Karstmorphologische Studien in der glazial überformten Höhenstufe der „Picos de Eura”, Nordspanien. (Karsztmorfológiai tanulmányok az észak-spanyolországi „Picos de Europa” glaciálisan átalakított magaslatain.) – Arb. aus dem Geogr. Inst. der Techn. Univ. Hannover, Sonderheft 4. 1968.

- 17 -

Sifrer, M.: Nekateri geomorfoloski problemi dolenskega krasa. (Néhány geomorfológiai probléma a Dolenjsko-karszton.) – Naše Jame, 11. 1969. Ljubljana, 1970. pp. 7–16.

Stenner, R.: Preliminary Results of an application of the procedure for the measurement of aggressiveness of water to calcium carbonate. (Előzetes eredmények a kalciumkarbonátra

agresszív víz mérési eljárásának alkalmazásáról.) – Trans. of the Cave Res. Group of Gr. Br., Vol. 12. 1970. No. 4. pp. 243–290.

Pielsticker, K. H.: Jahresschichten in Anschliffproben von Höhlensinter. („Évrétegek” barlangi cseppkőkéregződésekben.) – Mitt. Verb. Deutsch. Höhlen u. Karstforscher. Vol. 16. 1970. No. 3-4. pp. 45–48.

Wolfgang, H., Müller, J. und P. H. Toschek: Karbonatsedimentologische Arbeitgrundlagen. (Karbonátszedimentológiai munka alapjai.) – Veröff. Univ. Innsbruck, Heft 8. = Alpenkundliche Stud. IV., 1969. Kiv. ismertetés: Die Höhle, Heft. 4. 1970. p. 177.)

Összeállította:
Dr. Balázs Dénes

JELENTKEZÉSI LAP
az MKBT Karszthidrológiai Szakbizottságába

A Karszthidrológiai Szakbizottság tevékenységébe bekapcsolódni kívánok és kérem, hogy a Szakbizottság rendezvényeire részemre meghívót küldeni szíveskedjenek.

Név:

Foglalkozás:

Szakképzettség:

Munkahely címe és telefonja:

Lakás címe és telefonja:

A Szakbizottságban az alábbi tevékenységet vállalom (a megfelelő válasz aláhúzendő):

1. Szakúléson való részvétel: igen nem
2. Előadás tartása: igen nem

a következő témákban:

3. Szakmai munkában való részvétel (költségtérítéssel): igen nem

pl. terepi mérések, vízfestések, adatfeldolgozás, műszerezés stb.

1971. április ... aláírás ...

Beküldendő 1971. április 30-ig az MKBT Titkárságára (Budapest, VI., Gorkij fasor 46-48.)